

מלבי"ם פרשת תרומה

שמות פרק כה, ב

(ב) דַבַּר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ-לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל-אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבָבוֹ תִקְחוּ-
אֶת-תְּרוּמָתִי:

מלבי"ם שמות פרק כה

(ב) ויקחו לי תרומה. התנה כמה פרטים: א) לא אמר ויתנו לי תרומה, שאז היה מ"ע וחיוב על כל אחד ליתן, וה' רצה שתרומה זו תהיה מנדבת לב ורצון חפשי לא ע"י שום הכרח, ואם היה הצווי שיתנו, היו נותנים בהכרח ע"י הצווי, לכן באר שאינו מצוה שיתנו רק שימנו גבאים לקבל ממי שירצה ליתן. ב) לי לשמי, שלא יערב ברוחו פניה חיצונית להתכבד או להתפאר בנדבתו או ע"מ לקבל פרס וכדומה רק לשם ה' בלבד, ג) שיקחו תרומה, שהנותן לא יתן כל רכשו רק תרומה לבד כמ"ש המבזבז אל יבזבז יותר מחומש, ד) מאת כל איש שכבר בארתי בהתו"ה (צו סי' קנג) שבמקום שבא לשון לקיחה על שלוקח מן הנותן ברצון דרך מתנה יש הבדל בין לשון קח ממנו ובין לשון קח מאתו, שקח מאתו מציין שנותן ברצון טוב שלא ע"י שום הכרח, ולא יבא לשון קיחה מאתו אם לוקח מן המקום או מבלתי בעל רצון, ובזה במ"ש מאת כל איש, מציין שהנותן הוא בעל רצון ובחירה ונותן בטוב לבו, לא ע"י שיכריחוהו אחרים או שיתן מפני הבושה וכדומה, ה) שלא יחשבו שלא יקחו נדבה זאת רק מן העשירים וראשי העדה, אמר מאת כל איש, ו) שלא יחשבו שאין לקבל רק נדבה גדולה ודבר חשוב, אמר אשר ידבנו לבו כל מה שיתנדב אף חוט אחד, ז) רמז מ"ש דוד הע"ה (דה"א כ"ט) כי ממך הכל ומידך נתנו לך, כי כל הקנינים מתיחסים לה' ושלו הם כמ"ש (חגי ב) לי הכסף ולי הזהב, ואינם של האדם, רק בעת שמתנדב לש"ש אז הוא זוכה בהם שיחשב כאלו הוא שלו ואז הוא לוקח מה' וזוכה בו ויחשב שהתנדב משלו לה', ועז"א ויקחו לי, שע"י שיתנדב לשם ה' הוא לוקח מה' וזוכה בו: